

WEGWIJZER

Suggesties voor benutten van de

ONTWIKKELPLAAT DOCENTONDERZOEKER IN HET MBO

samen doorwerking creëren

Versie 1.0 | 2025 | ontwikkeld door:

Landstede
Groep

mborijn//land

HOGESCHOOL
UTRECHT

ONTWIKKELPLAAT DOCENTONDERZOEKER IN HET MBO

samen doorwerking creëren

Praktijkvraagstukken verkennen met partners

Denk aan:

- Praktijkvraagstukken signaleren, verkennen en vormgeven
- Onderzoeksvragen formuleren in samenwerking met onderwijs en praktijkpartners
- Doel(stellingen) van het onderzoek formuleren: welk (praktijk)kennisdoel, professionaliseringsdoel, veranderdoel en/of productdoel

Onderzoeksplan maken

Denk aan:

- Afbakenen van de onderzoeksvraag passend bij het praktijkvraagstuk en doelen
- Onderzoeksvraag inbedden in theoretisch kader
- Ontwerpen en/of benutten van onderzoeksmethoden passend bij de doelen en onderzoeksvragen
- Meeschrijven aan onderzoeksaanvragen

Praktijkgericht onderzoek doen

Denk aan:

- Op systematische en navolgbare wijze data verzamelen, analyseren, interpreteren en rapporteren
- Beschrijven en/of toepassen van de implicaties voor de praktijk
- Ethisch verantwoord handelen

Leren en ontwikkelen

Denk aan:

- Reflectie en zicht op eigen professionele ontwikkeling en identiteit als docentonderzoeker
- Expertise ontwikkelen in relatie tot het thema van onderzoek en onderzoekend werken
- Actief bijdragen aan ontwikkeling van collega's
- Voorbeeld zijn voor collega's

Initiëren en coördineren van projecten en activiteiten

Denk aan:

- Voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderzoeksactiviteiten
- Reflecteren op structuur en planning
- Bijdragen aan agenderen en initiëren van onderzoek
- Initiëren van en deelnemen aan kennisdelingsactiviteiten in samenwerking met partners
- Bijdragen aan kwaliteit van onderzoeksprojecten en activiteiten

Onderzoekend werken aan innovaties en verbeteringen

Denk aan:

- Stimuleren van onderzoekend werken en/of onderzoekende houding binnen de school
- Begeleiden, verbeteren en/of uitvoeren van proces van innoveren en experimenteren
- Begeleiden van collega's en/of studenten bij het doen van onderzoek
- Verbinden en benutten van je rol als docentonderzoeker met andere taken en/of rollen binnen de school.

Netwerken en verbinden

Denk aan:

- Deelnemen aan en opbouwen van netwerken die bijdragen aan kwaliteit en positionering van onderzoek en/of het inhoudelijke thema (en eigen ontwikkeling)
- Verbinden en samenwerken met collega's, management, stafdiensten, onderzoekers, studenten en/of beroepspraktijk
- Ambassadeursrol nemen
- Bijdrage aan visie en strategie op onderzoek in de school en/of het inhoudelijke thema

Delen, presenteren en inspireren

Denk aan:

- Collega's motiveren inzichten uit onderzoek te benutten
- Onderzoeksresultaten (online) presenteren en (digitaal) delen binnen (en buiten) de school
- Toepasbare producten vormgeven en (online) delen
- Inspireren om in co-creatie praktijkkennis te ontwikkelen

WEGWIJZER

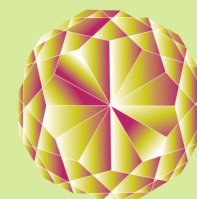
Ga samen in gesprek over de ontwikkelplaat(s)

De ontwikkelplaat is ontwikkeld om samen in gesprek te gaan over jouw rol en professionele ontwikkeling als **docentonderzoeker in het mbo**. Door samen in gesprek te gaan hierover hopen we dat je nog meer zin hebt in je werk en trots bent op wat je meebrengt en creëert! Dat is het fundament voor ontwikkeling en groei van jou als persoon! Kortom, de ontwikkelplaat is een stevige basis voor het continue gesprek over jouw ontwikkeling.

In de ontwikkelplaat zijn 8 elementen beschreven die vorm en inhoud (kunnen) geven aan gesprek over jouw ontwikkeling als docentonderzoeker in de school, zodat je op jouw manier optimaal kan bijdragen aan **samen doorwerking creëren**. Deze elementen staan uiteraard niet los van elkaar, maar vormen een integraal geheel binnen jouw rol als docentonderzoeker. De elementen zijn gebaseerd op praktijkonderzoek, bijeenkomsten en gesprekken met docentonderzoekers zelf en stakeholders. De bullets onder de elementen zijn ter inspiratie voor jouw denkproces en het gesprek.

We hopen dat deze ontwikkelplaat bijdraagt aan een volgende stap voor jou en het praktijkonderzoek in jouw organisatie.

Marjanne Hagedoorn (Landstede Groep)
Erica Wijnands (MBORijnland)

**Prac//
toraat**
Docent-
professionalisering

**Prac//
toraat**
Samen Onderzoekend
Werken

Suggesties

De ontwikkelplaat accentueert het praktijkgerichte karakter van onderzoek in het mbo. De elementen zijn open geformuleerd en kun je invulling geven vanuit je eigen werk en onderzoeksbenadering.

Concreet kun je de ontwikkelplaat benutten om o.a.:

- te reflecteren op je eigen rol en ontwikkeling als docentonderzoeker
- samen met andere docentonderzoekers te reflecteren
- te benutten als teamontwikkelingstool binnen een practoraat
- accenten te leggen in professionaliseringsactiviteiten voor docentonderzoekers in de school
- en nog veel meer ...

Een aantal werkvormen voor het benutten van de ontwikkelplaat zijn verder uitgewerkt, zoals ...

1. Breng je eigen werk en ontwikkeling in beeld
2. Reflecteer samen op werk en ontwikkeling
3. Maak een Kletsplot

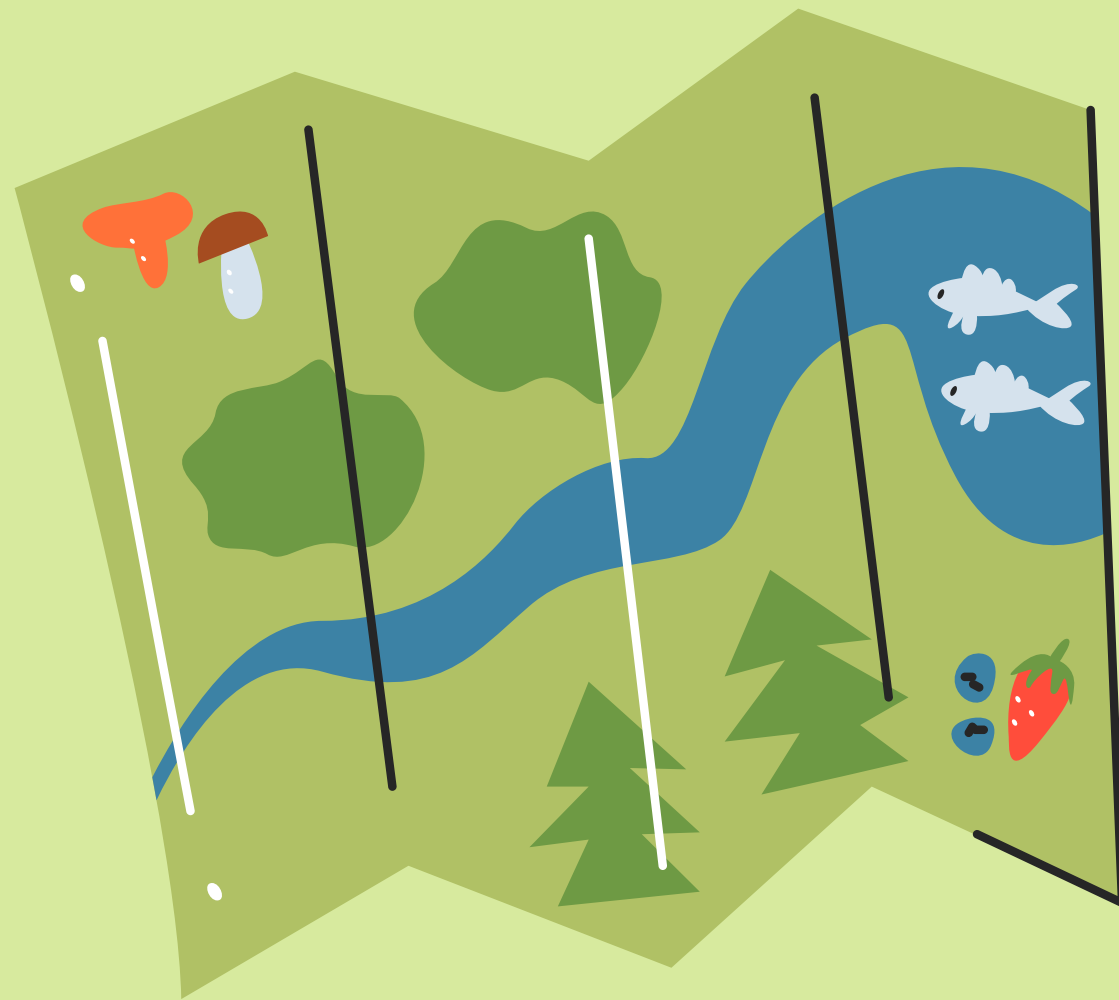
Daarnaast kun je als docentonderzoeker en team natuurlijk zelf volop activiteiten bedenken en uitvoeren waarin je de ontwikkelplaat optimaal benut!

NB. De ontwikkelplaat is ontwikkeld met de Hogeschool Utrecht, en in samenwerking met ROC v Amsterdam, Gilde Opleidingen en ROC v Twente.

WEGWIJZER

1 Breng je eigen werk en ontwikkeling in beeld

- Bekijk alle elementen op de ontwikkelplaat.
- Kies een werkvorm om je eigen werk en ontwikkeling in beeld te brengen. We doen een suggestie.

Werkvormsuggestie 1 Individuele zelfreflectie

Benodigdheden:

- Geprinte of digitale versie van de ontwikkelplaat
- Stickers of markeerstiften (in 3 kleuren, bv. groen = talent, oranje = in ontwikkeling, rood = ontwikkelpunt)
- Reflectieformulier of post-its

1. Introductie: Bekijk kort de acht thema's van de ontwikkelplaat.
2. Zelfscore: Je plaatst stickers op de thema's waar je jezelf positioneert: Groen = voel ik me sterk in; Oranje = ik ontwikkel me hierin; Rood = ik wil hier sterker in worden.
3. Reflectie: Noteer op een lege plaat (zie bijlage) of post-it waarom je jezelf daar die kleur toekent en beschrijf voorbeelden. Expliciteer voor jezelf waarin je je verder wilt ontwikkelen, welke doelen je wilt behalen, wat je daarbij nodig hebt en welke stappen je daarbij wilt zetten.
4. Delen (optioneel): In tweetallen of trio's uitwisselen: wat herken je, wat valt op?

Variant: Gebruik symbolen (bijv. een kompas of vlaggetje) om toekomstgerichte doelen aan te geven: Waar wil ik over 6 maanden staan?

WEGWIJZER

2 Reflecteer samen op werk en ontwikkeling

- Bekijk alle elementen op de ontwikkelplaat.
- Kies een werkvorm om samen te reflecteren op werk en ontwikkeling.
We doen een aantal suggesties.

Werkvormsuggestie 2 360° feedback

Benodigdheden:

- Grote geprinte of digitale versie van de ontwikkelplaat
- Stickers in twee kleuren: Kleur 1 = zelfinschatting; kleur 2 = feedback van anderen

1. Zelfscore: Vul eerst zelf de ontwikkelplaat in (zoals bij werkvorm 1).
2. Feedbackronde: Twee of drie collega's plaatsen hun stickers op dezelfde plaat: hoe zien zij jou ?
3. Vergelijking en gesprek: Bespreek de overeenkomsten en verschillen tussen jouw beeld en het beeld dat jouw collega's hebben. Bespreek samen wat bevestigt, verrast of uitnodigt tot groei.
4. Conclusie: Noteer één talent en één ontwikkelpunt vanuit het gesprek.

Variant: Gebruik smileys of symbolen i.p.v. stickers voor een luchtigere sfeer en korte sessie.

WEGWIJZER

Werkvormsuggestie 3 Teambeeld

Benodigdheden:

- Grote ontwikkelplaat (A1-A0) en voor iedere deelnemer een individuele plaat op A4 of A3
- Stickers/pionnen (elk teamlid een eigen kleur)

1. Individueel: Iedereen bepaalt individueel zijn/haar positie op elk element (zoals bij werkvorm 1).
2. Gezamenlijke plaatsen: Alle teamleden plaatsen hun stickers tegelijk op de grote gezamenlijke ontwikkelplaat.
3. Observatie en bespreking: Wat valt op? Waar clusteren de stickers (sterktes)? Waar blijven thema's leeg (ontwikkelmogelijkheden)?
4. Vervolgstap: Formuleer als team 1 a 2 gezamenlijke ontwikkeldoelen op basis van het gesprek. Leg vast wat de eerste stap is om hieraan te werken.

Variant: Maak foto's van de plaat bij verschillende momenten in het jaar (groeimeting). Of gebruik kleuren per periode (bijv. begin schooljaar blauw, eind schooljaar groen) om ontwikkeling zichtbaar te maken.

Werkvormsuggestie 4 Element in focus

1. Introductie: Kies één element (bijv. Praktijkgericht onderzoek doen of Netwerken en verbinden). Print of toon de bulletpoints van dat element, verdiep je met elkaar in het element en de bulletpoints. Iedereen denkt kort na over een voorbeeld uit hun eigen praktijk dat bij het element past.
2. Individuele reflectie: Iedereen noteert antwoorden op vragen als: "Wat herken ik in dit element in mijn werk?" en "Wat gaat goed, wat kan beter?"
3. Rondegesprek: Ieder deelt in 2-3 minuten zijn of haar voorbeeld of ervaring. De anderen reageren met verkenningsvragen ("Wat werkte goed?", "Wat hielp jou hierbij?").
4. Gezamenlijke opbrengst: De groep formuleert samen: Wat zien we als gezamenlijke kracht in dit element? en Wat is een ontwikkelpunt?

Variant: Scoor als groep na afloop het element op een ontwikkel-checklist (bijv. 1-4), en visualiseer de sterktes en groeikansen (zie bijlage).

WEGWIJZER

Werkvormsuggestie 5 Pitch & peerfeedback

1. Introductie: Deelnemers kiezen vooraf één element waar ze iets over willen delen (bijv. Onderzoekend werken aan innovaties en verbeteringen). Deelnemers spreken een richtlijn af, bv: 3 minuten vertellen over eigen ervaring of voorbeeld, 2 minuten feedback. Bepaal samen: doel is leren van elkaar en inzicht krijgen in verschillen.
2. Pitches: Elke deelnemer vertelt kort over zijn/haar praktijkervaring binnen het gekozen element. De groep geeft kort feedback: wat spreekt aan, wat is herkenbaar, welke tip hebben ze?
3. Reflectie: Bespreek plenair: Wat valt op als we alle pitches samen nemen? Wat zegt dit over onze gezamenlijke ontwikkelfase als team of practoraat?

Variant: Gebruik van beelden tijdens de pitch: deelnemers nemen een symbool of afbeelding mee dat hun ervaring met het element verbeeldt (bijv. een puzzelstukje voor samenwerking, een kompas voor richting).

Werkvormsuggestie 6 Elementroute: van individu naar collectief inzicht

Introductie: Kies met elkaar één van de acht elementen. Leg op verschillende tafels het element met de bulletpoints en bespreek dit in kleinere groepen op de volgende manier:

1. Ronde 1 – Persoonlijk perspectief: Iedereen schrijft op post-its: Wat doe ik al binnen dit element? en Wat vind ik nog lastig?
2. Ronde 2 – Uitwisseling: In kleine groepjes delen deelnemers hun post-its en clusteren ze overeenkomsten en verschillen.
3. Ronde 3 – Collectief inzicht: Iedere groep vat samen: Wat typeert ons als team in dit element? Schrijf op een groot vel wat de groep als gezamenlijke kracht en ontwikkelkans ziet.
4. Plenaire terugkoppeling: Groepen presenteren hun inzichten kort. Bespreek samen mogelijke vervolgstappen of professionaliseringsbehoeften.

WEGWIJZER

Werkvormsuggestie 7 Ontwikkelgesprek

Benodigdheden:

- Grote geprinte of digitale versie van de ontwikkelplaat
- Vraagkaartjes uit de ‘Kletspot’ bij het element Leren & Ontwikkelen.

Ga vervolgens met elkaar in gesprek over professionele ontwikkeling in de rol van docentonderzoeker. Mogelijke vragen staan hieronder beschreven.

- Welk element is op dit moment het meest relevant voor jou en waarom?
- Waar ben je op dit moment mee bezig waar de energie van krijgt en/of wat past bij jouw talent?
- Waarin ben je gegroeid de afgelopen tijd?
- Waar ben je trots op bij jezelf?
- Waar ben je op dit moment mee bezig en lukt nog niet zo goed, voel je ongemak bij en/of vind je een uitdaging?
- Hoe maak jij de verbinding tussen jouw rol als docent en die van docentonderzoeker?
- Hoe draag jij bij aan de ontwikkeling van je collega's?
- Wat is de doorwerking van jouw rol als docentonderzoeker richting je collega's in je team?
- Welk element uit de Ontwikkelplaat doe je nu nog niet, maar heeft wel je interesse?
- Waarin wil jij je verder ontwikkelen?
- Welke stappen zet jij om je deskundigheid als docentonderzoeker verder te ontwikkelen?
- Wat heb jij nodig en van wie om je verder te ontwikkelen?

Werkvormsuggestie 8 Ontwikkelplaat “Checklist”

Benodigdheden:

- Grote geprinte of digitale versie van de ontwikkelplaat “checklist” (zie bijlage)

1. Introductie: Kruis per element aan waar jij en/of je team staat. Stem met elkaar vooraf af welke schaalscores wat betekenen. Zie voorbeeld hieronder. Noteer kort een voorbeeld of aandachtspunt bij elk element.
2. Reflectiegesprek: Gebruik de ingevulde checklist als basis voor een ontwikkelgesprek of -plan, bijvoorbeeld aan de hand van onderstaande vragen: Wat valt op als ik naar mijn scores kijk – waar ligt mijn kracht, waar mijn groeipotentieel? Waar liggen verschillen of overeenkomsten tussen individuele en teamreflectie?
3. Conclusie: Bespreek met elkaar Welke 1 à 2 elementen vragen nu om prioriteit in onze ontwikkeling? Welke acties worden daaraan verbonden?

Voorbeeld beoordelingsschaal:

1. Startend | Nog niet aan gewerkt | Kan ik (nog) niet
2. Aan het verkennen | Incidenteel toegepast | Kan ik een beetje
3. Groei zichtbaar | Regelmatig toegepast | Kan ik redelijk goed
4. Sterk ontwikkeld | Voorbeeld voor anderen | Kan ik goed

WEGWIJZER

3 Kletspot

Ontwerp met elkaar vragen passend bij de verschillende elementen beschreven in de ontwikkelplaat. Waar ben jij nieuwsgierig naar? En doe ze in een kletspot.

Voorbeeld kaartjes staan hierna beschreven. Print ze uit, knip de kaartjes, zoek een pot, en ga aan de 'klets'.

WEGWIJZER

bijlagen

Praktijkvraagstukken verkennen met partners: Hoe signaleer jij een praktijkvraagstuk in jouw werkomgeving of het werkveld?	Praktijkvraagstukken verkennen met partners: Hoe betrek jij partners bij het verkennen van het vraagstuk?	Praktijkvraagstukken verkennen met partners: Wat helpt jou om samen met anderen een goede onderzoeksvraag te formuleren?	Praktijkvraagstukken verkennen met partners: Hoe bepaal jij samen met partners welke doelen het onderzoek moet dienen?
Onderzoeksplan maken: Hoe zorg jij dat je onderzoeksontwerp aansluit bij je onderzoeksvraag en doelen?	Onderzoeksplan maken: Welke out-of-the-box onderzoeksmethoden gebruik jij en waarom passen die bij jouw onderzoek?	Onderzoeksplan maken: Hoe combineer jij structuur met ruimte voor vernieuwing en/of out-of-the-box onderzoek doen in je onderzoeksplan?	Onderzoeksplan maken: Wanneer vind jij dat een onderzoeksplan echt 'staat'?
Praktijkgericht onderzoek doen: Hoe zorg jij dat je dataverzameling en analyse systematisch en navolgbaar zijn?	Praktijkgericht onderzoek doen: Wat betekent voor jou 'betrouwbaarheid' en/of 'validiteit' in jouw onderzoek?	Praktijkgericht onderzoek doen: Hoe bespreek jij ethische afwegingen binnen je onderzoeksteam of met partners?	Praktijkgericht onderzoek doen: Wanneer vind jij dat je zorgvuldig genoeg hebt gehandeld als onderzoeker?
Coördineren en organiseren van projecten en activiteiten: Hoe borg jij de structuur en voortgang binnen je onderzoeksproject?	Coördineren en organiseren van projecten en activiteiten: Hoe stem jij af met partners en de doelgroep tijdens de uitvoering van je onderzoek?	Coördineren en organiseren van projecten en activiteiten: Hoe bewaak jij de balans tussen kwaliteit en haalbaarheid?	Coördineren en organiseren van projecten en activiteiten: Op welke manier monitor jij de voortgang van je onderzoek of project en wat doe als het anders loopt?

Netwerken en verbinden: Hoe bouw jij actief aan netwerken die relevant zijn voor jouw en/of jullie onderzoek?	Netwerken en verbinden: Op welke manier verbind jij collega's, studenten en/of de praktijk met jouw onderzoeksthema?	Netwerken en verbinden: Wanneer neem jij de rol van ambassadeur, en wat vraagt dat van jou?	Netwerken en verbinden: Hoe draag jij bij aan de ambities van het onderzoeksteam en/of practoraat?
Delen en presenteren: Hoe deel en/of presenteer jij onderzoek en inzichten op een manier die anderen raakt en inspireert?	Delen en presenteren: Hoe geef jij vorm aan toepasbare en/of out-of-the-box producten vanuit jouw onderzoek?	Delen en presenteren: Hoe motiveer jij betrokkenen om met jouw onderzoeksresultaten aan de slag te gaan?	Delen en presenteren: Op welke manier ben jij binnen de school en/of buiten de school zichtbaar?
Onderzoekend werken aan innovaties: Hoe stimuleer jij onderzoekend werken in de school en/of je team?	Onderzoekend werken aan innovaties: Hoe begeleid jij collega's of studenten bij het uitvoeren van een onderzoek of innovatie?	Onderzoekend werken aan innovaties: Wat helpt jou om verbeteringen en/of innovaties te verbinden met onderzoek?	Onderzoekend werken aan innovaties: Hoe ga jij om met weerstand of mislukkingen in een onderzoekend proces?
Element: Eigen vraag:	Element: Eigen vraag:	Element: Eigen vraag:	Element: Eigen vraag:

Leren en ontwikkelen: Hoe zou jij jouw professionele identiteit als docentonderzoeker omschrijven?	Leren en ontwikkelen: Welke stappen zet jij om je deskundigheid als docentonderzoeker verder te ontwikkelen?	Leren en ontwikkelen: Hoe draag jij bij aan de ontwikkeling van je collega's?	Leren en ontwikkelen: Waar wil jij je verder ontwikkelen?
Leren en ontwikkelen: Waar ben je op dit moment mee bezig waar de energie van krijgt en/of wat past bij jouw talent?	Leren en ontwikkelen: Waar ben je op dit moment mee bezig en lukt nog niet zo goed, voel je ongemak bij en/of vind je een uitdaging?	Leren en ontwikkelen: Waar ben je trots op bij jezelf?	Leren en ontwikkelen: Waar ben je trots op bij je collega docentonderzoekers?
Leren en ontwikkelen: Welk element is op dit moment het meest relevant voor jou en waarom?	Leren en ontwikkelen: Hoe maak jij de verbinding tussen jouw rol als docent en die van docentonderzoeker?	Leren en ontwikkelen: Wat is de doorwerking van jouw rol als docentonderzoeker richting je collega's in je team?	Leren en ontwikkelen: Welk element uit de Ontwikkelplaat(s) doe je nu nog niet, maar heeft wel je interesse?
Leren en ontwikkelen: Hoe draag jij bij aan de kwaliteit van je onderzoek en dat van je collega docentonderzoekers?	Leren en ontwikkelen: Op welke manier en waarin ben jij een voorbeeld voor collega's?	Leren en ontwikkelen: Wat heb jij nodig en van wie om je verder te ontwikkelen?	Leren en ontwikkelen: Waar ben je gegroeid de afgelopen tijd?

ONTWIKKELPLAAT DOCENTONDERZOEKER IN HET MBO

'checklist'

samen doorwerking creëren

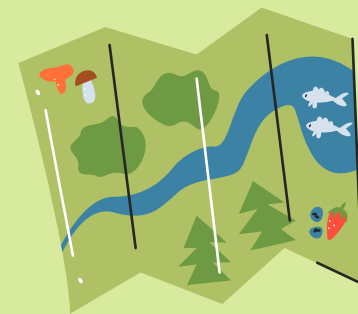
Praktijkvraagstukken verkennen
met partners

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

Onderzoeksplan maken

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

Initiëren en coördineren van
projecten en activiteiten

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

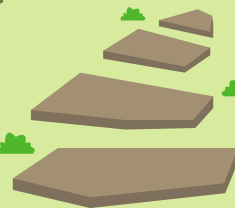
Netwerken en
verbinden

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

Delen, presenteren en inspireren

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

Onderzoekend
werken
aan innovaties en
verbeteringen

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

1	2	3	4
---	---	---	---

Leren en ontwikkelen

Zelf

1	2	3	4
---	---	---	---

 Team

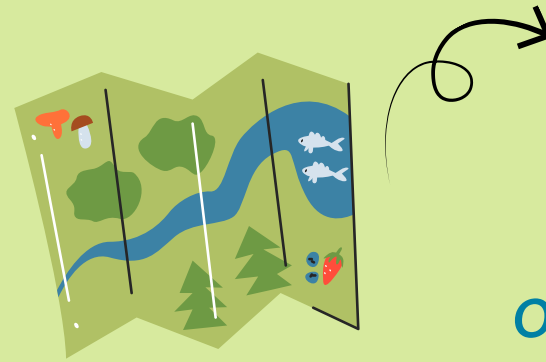
1	2	3	4
---	---	---	---

Ontwikkeld door:

ONTWIKKELPLAAT DOCENTONDERZOEKER IN HET MBO

samen doorwerking creëren

Onderzoeksplan maken

*Initiëren en coördineren van
projecten en activiteiten*

*Netwerken en
verbinden*

*Praktijkvraagstukken verkennen
met partners*

Delen, presenteren en inspireren

Praktijkgericht onderzoek doen

*Onderzoekend
werken
aan innovaties en
verbeteringen*

Leren en ontwikkelen

Ontwikkeld door:

Landstede
Groep

mborijn//land

U HOGESCHOOL
UTRECHT